

پیشگیری اولیه از اعتیاد

با تمرکز بر نقش خانواده و معنویت

فرناز کاظمی
حبیب شجاع
محمدرضا حسین پور

کازمی، فرناز، ۱۳۴۷-
پیشگیری اولیه از اعتیاد با تمرکز بر نقش خانواده و
معنویت/فرناز کازمی، حبیب شجاع، محمدرضا حسین پور .
تبریز آشینا فن آذر، ۸۹۳۱
: ۸ ص.
: ۹۷۸-۶۰۰-۲۰۸-۰۵۱-۱ ریا ۱-۲۰۸-۰۵۶-۹۷۸-۶۰۰-۲۰۸-۰۵۱-۱

: فیبا
: کتابنامه .
: اعتیاد - پیشگیری
Drug addiction -- Prevention :
: سوء مصرف مواد - پیشگیری
Substance abuse -- Prevention :
: شجاع، حبیب، ۱۳۶۱
: حسین پور، محمدرضا، ۱۳۶۸-
H۷۵۸۰۱ :
۲۶۲/۲۹۳ :
۵۹۱۵۰۵۶ .

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت

موضوع
موضوع
موضوع
موضوع

شناسه افزود
شناسه افزوده
رده بندی کنگی
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

انتشارات فن آذر

انتشارات آذینا

شابک ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۲۰۸ - ۰۵۱ - ۱

: پیشگیری اولیه از اعتیاد (با تمرکز بر نقش خانواده و معنویت)

نام کتاب

فرناز کازمی - حبیب شجاع - محمد رضا حسین پور

تالیف

انتشارات آشینا

ناشر

:انتشارات فن آذر

ناشر همکار

: اول - زمستان ۱۳۹۸

نوبت چاپ

: ۸۰ صفحه - وزیری

تعداد صفحه و قطع

: ۱۰۰۰ نسخه

تیراژ

: رنگین

لیتوگرافی

: لک لری

چاپ و صحافی

: ۲۰۰۰۰ تومان

قیمت

کلیه مسئولیت مطالب و حق چاپ متعلق به مولفین می باشد .

مراکز پخش انتشارات آشینا - انتشارات فن آذر - انتشارات ا طهران

تبریز - خیابان امام - بازار بزرگ تربیت - طبقه پائین - پلاک ۷ : ۵۵۳۸۶۰۳-۵۵۳۶۱۹۶

تبریز - خیابان جمهوری - بن بست علیخان - پلاک ۲۰ : ۵۵۶۳۱۰۳-۵۵۶۸۳۳۴

فهرست مطالب

مقدمه / ۲

اعتیاد و عوامل زمینه ساز / ۴

اختلالات اعتیادی و مصرف مواد در DSM-5 / ۵

نظریه های مرتبط با اعتیاد / ۷

عوامل مرتبط در پیدایش اعتیاد / ۱۲

نقش عوامل عنوی / ۱۴

نقش سبک های زندگی / ۲۱

نقش حمایت اجتماعی / ۳۰

پیشگیری از اعتیاد / ۳۴

نقش خانواده در آگاه سازی جوانان و نوجوانان / ۴۳

نقش آموزش مهارت های زندگی در پیشگیری از اعتیاد / ۴۷

نقش خانواده در پیشگیری از اعتیاد / ۵۰

بررسی نقش مدارس در پیشگیری از اعتیاد / ۵۲

جامه گاه ورزش در پیشگیری از اعتیاد / ۵۴

نقش رسانه های ارتباط جمعی در پیشگیری از اعتیاد / ۵۷

هوش هیجانی و نقش آن در پیشگیری از اعتیاد / ۵۹

منابع / ۶۵

مقدمه

پدیده اعتیاد به مواد مخدر یکی از بیماری‌های قرن حاضر است که به‌صورت یک معضل جهانی درآمد و اکنون در جامعه ما گریبان گیر بسیار از افراد، مخصوصاً نسل جوان، شده است. میزان مصرف مواد مخدر به‌اندازه‌ای است که متخصصان و کارشناسان معتقدند بعد از مواد غذایی، هیچ ماده‌ای در روی کره زمین نیست که به‌اندازه مواد مخدر، این‌چنین آسان، وارد زندگی ملت‌ها شده باشد. درواقع می‌توان گفت که آیداد با سوءمصرف مواد به مسئله‌ای جدی برای کشورها تبدیل شده است و در این میان ایران نیز به لحاظ موقعیت جغرافیایی (هم‌مرز بودن با بزرگ‌ترین کشور تولیدکننده تریاک) و موقعیت استراتژیک (بهترین مسیر برای ترانزیت مواد) در معرض بیشترین خطرات ناشی از مواد مخدر و اعتیاد قرار دارد. اهمیت ایجاد راهبردهای پیشگیری و درمان مؤثر بی‌سکال‌هاست که بر همگان روشن شده است اما علی‌رغم تلاش‌های روزافزونی که در راستای پیشگیری و درمان سوءمصرف مواد صورت می‌گیرد ما همچنان شاهد انتشار آمارهای نگران‌کننده‌ای از سوی سازمان بهداشت جهانی و انجمن روان‌پزشکی آمریکا در زمینه شیوع سوء مصرف مواد و مشکلات وابسته به آن هستیم.

اعتیاد، سوءمصرف یا وابستگی به مواد مخدر در جهان یکی از معضلات بزرگ در راستای فروپاشی نظام خانواده و اجتماع به شمار می‌رود و دامی است که در کمین بسیاری از افراد جامعه به‌خصوص جوانان نشسته است. آمارهای منتشر شده از سازمان‌های بین‌المللی مانند سازمان بهداشت جهانی و برنامه کنترل مواد مخدر سازمان ملل متحد حاکی از افزایش فزاینده تولید و مصرف این مواد در سطح جهان است؛ به‌طوری‌که دو دهه گذشته را «عصر دارو» نامیدند.

سنین جوانی و به‌ویژه دوران دانشجویی، به دلیل مشارکت بیشتر جوان در گروه همسالان و قرار گرفتن در موقعیت‌های اجتماعی متنوع‌تر و نیز مسئولیت‌های تحصیلی، اجتماعی و اقتصادی بیشتری که از او انتظار می‌رود، می‌تواند بیشتر مستعد ارتکاب رفتارهای پرخطر^۱ باشد. چراکه گرایش به رفتارهای پرخطر درواقع نوعی گریز از مواجهه مؤثر با موقعیت‌های تنش‌زا است. رفتارهای پرخطر طیف وسیعی از رفتارهای آسیب‌زا مانند سیگارکشیدن و مصرف مواد مخدر، پرخاشگری اجتماعی و زدوخورد با دیگران، آسیب رساندن به خود، روابط نامشروع جنسی، و ... را شامل می‌شود.

سوءمصرف مواد مخدر و اعتیاد یکی از مشکلات عمده کشورهای درحال توسعه است. از آنجایی که این کشورها دارای جمعیت جوان هستند، بالطبع بیشتر در معرض خطر واقع می‌شوند. جوانان به‌عنوان مستعدترین و مستعدترین گروه در معرض خطر بیشتری قرار دارند. دامنه تأثیرات ابعاد اجتماعی و روانی حائز اهمیت است که عواقب وخیم آن تنها فرد معتاد را در برنمی‌گیرد، بلکه معمولاً خانواده، دوستان و همکاران نیز در معرض آثار ویرانگر آن قرار خواهند گرفت. ایران به دلیل هم‌رز بودن با بزرگ‌ترین مرکز تولید مواد مخدر نه تنها به‌عنوان یکی از مسیرهای اصلی ترانزیت مواد مخدر مطرح است، بلکه خود نیز بازاری مناسب برای مصرف مواد مخدر تولیدشده در افغانستان تبدیل شده است. کشور ایران به دلیل جوان بودن جمعیت مشکلات عمده‌ای در زمینه اعتیاد دارد. این عارضه امروزه در میان افراد جوان شایع‌تر است. این ابتلا به آن به نحو قابل توجهی کاهش یافته است. بر اساس بررسی طرح ملی بررسی و شیوع شناسی اعتیاد و مصرف مواد مخدر و روان‌گردان‌ها در جمعیت عمومی یعنی در خانوارهای ۳۱ استان کشور در مقیاس سنی ۱۵ تا ۶۴ سال به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و تصادفی

^۱. Risky Behaviors